

Kunngjøring om skrivemåten av stedsnavn

fra Romerike Historielag

til Kulturdepartementet

Stedsnavna og de nedarva uttalene er en viktig del av kulturarven

Stedsnavna våre, slik de er nedarva gjennom muntlig bruk, er svært gamle som kulturminner, og de har i kraft av dette og det at de er immaterielle krav på spesielt vern. Det er på bakgrunn av dette en må se Lov om stadnamn (1991, revidert 2006). Det er den nedarva uttalen som viser de lange linjene i språkhistoria vår, og ikke tilfeldige skriftformer fra 1500-tallet og framover. Stedsnavna er opphavet til svært mange slektsnavn her i landet, og det er grunnleggende at det skilles klart mellom skrivemåte av stedsnavn og slektsnavn.

Det er viktig å påpeke at stedsnavna er en del av vår felles kulturarv, og ikke den enkelte grunneiers eiendom; slektsnavn er derimot private. Skrivemåten av stedsnavn må bygge på hovedprinsippa, slik de er utforma i Lov om stadnamn: etymologi (ordhistorie), generelle rettskrivingsregler i norsk og ikke minst nedarva uttale. Normering og fornorsking av stedsnavna her i landet går helt tilbake til 1830-åra, og navna blei kraftig fornorska i 1886-matrikkelen ved navnegranskeren Oluf Rygh. Fornorskingsarbeidet har vedvart helt fram til i dag, men dessverre har det aldri blitt slutført, og fortsatt er det mange skriftformer på kart og skilt som strider mot Lov om stadnamn.

Skrivemåten av stedsnavn er i vår tid viktigere enn noen gang. Skriftformer fra 1500-tallet og framover har hatt høgere status enn nedarva uttaleformer. Dette faktum og det at mange i dag er innflyttere, og følgelig ikke kjenner til nedarva uttale, har ført til at de nedarva uttalene i dag er på vikende front.

Romerike Historielag vil derfor på det sterkeste fraråde ei endring av Lov om stadnamn, der grunneier vil ha vetorett – ei lovendring som legger opp til skrivemåter fra dansketida som Aas, Moe, Lie og Wiig.